

CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE TİYATRO (1923-1950)

- **Millî Edebiyat Dönemi'**nde tiyatrodaki görülen gelişme; **Cumhuriyet Dönemi'**nde devlet konservatuarlarının, devlet tiyatrolarının, şehir tiyatrolarının açılması ve özel tiyatro gruplarının oluşması ile güçlenerek devam etmiştir.
- Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda **Batı tiyatrosu** örnek alınarak trajedi, komedi ve dram türlerinde eserler yazılmış; müzikli, danslı; benzetmeci, göstermeci, epik tiyatro örnekleri verilmiştir. Çağdaş tiyatro anlayışı, modern tiyatro salonları, yeni eserler (çeviri, uyarlama, telif), profesyonel oyuncu, yönetmen, sahne tekniği, makyaj, kostüm vb. ile tiyatro artık kurumsallaşmıştır.
- Bu dönemde **Muhsin Ertuğrul**, modern Türk tiyatrosunun oluşmasında önemli katkılar sağlamıştır.
- **1923-1950** yılları arasında tiyatro, daha çok, **Cumhuriyet değerlerinin halka aktarılmasında** bir araç olarak kullanılmıştır.
- Cumhuriyet'in ilk yıllarında tiyatro yazarları daha çok **Türk tarihi, efsaneler ve masallara** yönelmiş, bu yolla ulusal bilinci pekiştirmek istemişlerdir.
- Özellikle **1930**'lu yıllarda Atatürk'ün belirlediği amaç doğrultusunda konusunu Türk tarih ve uygarlıklarından, destan ve efsanelerden, Cumhuriyet kazanımlarından, devrimlerinden alan birçok oyun yazılmıştır. Bu yıllarda **Yaşar Nabi'nin Mete; Behçet Kemal'in Çoban ve Atilla; Necip Fazıl'ın Sabır Taşı** adlı oyunları Türklerin erdemleri ve uygarlığını yansıtmak amacıyla taşınmıştır.
- **1940**'lı yıllarda değer yargılarının değişmesi ve ekonomik koşulların aile üzerinde etkisi durumu, ayrıca bu yıllarda **geleneksel Türk tiyatrosunun izleri** görülmüştür.
- **1950**'li yıllarda tiyatromuzda hem nicelik hem nitelik bakımından büyük bir gelişme görülür. Devlet ve şehir tiyatrolarının, özel tiyatroların, oyun yazarlarının ve tiyatro türündeki eserlerin sayısında da ciddi bir artış görülür. Bu dönemde yerli oyunlar Devlet Tiyatrolarında sahnelenerek seyirciyle buluşur.
- **Konular ve Temalar:** Anadolu'ya yönelimin yoğunlaştığı bu dönem tiyatrosunda **Kurtuluş Savaşı yılları, Atatürk'ün fikirleri, Cumhuriyet düzeninin olumlu yönleri, mitoloji, efsaneler ve masalları, Türk tarihi, Türk milliyetçiliği, Batılılaşma, toplumsal değerlerdeki değişimler, eski ve yeni yaşam biçimlerinin çatışması vb.** sıkça işlenen temalardır.

Bu dönemin önemli tiyatro yazarları: Bu dönemde yazılan tiyatro türündeki önemli eserler ve yazarları şunlardır:

- **Reşat Nuri Güntekin** → Taş Parçası
- **Halit Fahri Ozansoy** → Sönen Kandiller, Nedim, On Yılın Destanı
- **Faruk Nafiz Çamlıbel** → Akın, Canavar
- **Hüseyin Rahmi Gürpınar** → Kadın Erkekleşince

